

Hold Danmark Rent: Affald i skoven

- undersøgelse af danskernes holdninger og handlinger
- undersøgelse af skovejeres og skovrideres vurdering af problemets omfang

Indhold

1.	Baggrund.....	4
1.1.	Hold Danmark Rent og affald i skoven.....	4
2.	Danskernes holdninger og handlinger i forhold til affald i skoven.....	5
2.1.	Interviewperiode & dataindsamlingsmetode:.....	5
2.2.	Målgruppe & screening:	5
2.3.	Synes du, at der ligger meget affald og flyder i de danske skove?	6
2.4.	Synes du, at det er et problem, når folk smider affald i skoven?	6
2.5.	Hvorfor er det et problem, når folk smider affald i skoven?	6
2.5.1.	Grimt at se på.....	6
2.5.2.	Til fare for dyr	7
2.5.3.	Får andre til at sløse.....	7
2.5.4.	Det ødelægger plantelivet	7
2.5.5.	Det kan være til fare for fx børn.....	7
2.5.6.	Anden årsag	8
2.6.	Smider du selv affald i skoven?.....	8
2.7.	Hvilke af følgende typer affald har du smidt i skoven?	8
2.8.	Hvorfor smider du affald i skoven?.....	9
3.	Skovejerne og skovridernes erfaringer med affald i skoven	10
3.1.	Oplever du et problem med affald i din skov?	10
3.2.	Er problemet stigende, faldende eller stabilt?	11
3.3.	Hvilke affaldstyper kæmper I med?	11
3.3.1.	Emballage fra mad og drikke.....	12
3.3.2.	Tomme dåser	12
3.3.3.	Tomme flasker.....	12
3.3.4.	Æbleskrog og lign.....	12
3.3.5.	Cigaretskodder	12
3.3.6.	Ispinde.....	12
3.3.7.	Engangsgrill.....	13
3.3.8.	Gamle cykler og lign.	13
3.3.9.	Biologisk nedbrydeligt affald (haveaffald)	13
3.3.10.	Større aflæsninger.....	13
3.3.11.	Andet.....	13
3.4.	Hvilken karakter har affaldet i de store aflæsninger?	14
3.4.1.	Hvilken affaldstype består aflæsningerne typisk af?.....	14
3.4.2.	Hvordan har udviklingen i de store aflæsninger været?	15

3.4.3.	Har du nogen idé om, hvem der især står bag de store aflæsninger?.....	16
3.4.4.	Private læsser af	17
3.4.5.	Håndværkere læsser af	17
3.4.6.	Små virksomheder læsser af.....	17
3.5.	Kender du til Skov- og Naturstyrelsens ordning – og bruger du den?	18
3.5.1.	Kender ikke ordningen.....	18
3.5.2.	Kender og bruger ordningen.....	18
3.5.3.	Kender ordningen, men bruger den ikke	19
3.5.4.	Skov- og Naturstyrelsens svar.....	19
3.6.	Er der mere, du vil sige?	19
3.6.1.	Genbrugspladser	19
3.6.2.	Politi og bøder	20
3.6.3.	Ændring af adfærd og holdning	20
3.6.4.	Ansvar for oprydning	21
3.6.5.	P-pladser, rasteplasser og skraldespande/-stativer	22
3.6.6.	Diverse	23
Bilag 1:	Spørgsmål danskerne	24
Bilag 2:	Materialets sammensætning:	26
Bilag 3:	Spørgsmål til skovejere	27
Bilag 4:	Private skovejere	28
Bilag 5:	Skov- og Naturstyrelsens respondenter	29

1. Baggrund

Mere og mere affald bliver dumpet i det grønne; plast- og glasflasker, plastikposer, husholdningsaffald, øldåser og meget andet. Det er dels et æstetisk problem, dels et problem for skovens dyr, som risikerer at spise potentielt skadeligt affald eller at gå i affaldet som en form for fælde. Desuden kan dyrene komme til at spise afgrøder med splintret aluminium, hvis dåser bliver smidt på markerne.

Mængden af henkastet affald – og sammensætningen af affald – smidt i skovene og andre naturområder registreres ikke. Dog viser 15 kommuners statistik over indleveret storskrald en klar tendens: Kommunerne modtager mindre og mindre storskrald, som folk betaler for at komme af med. Denne udvikling vurderes af Skov- og Naturstyrelsen som en indikation af, at en stigende andel af problemet med affald i statskovene skyldes storskrald.

1.1. Hold Danmark Rent og affald i skoven

Hold Danmark Rents overordnede strategi er *at ændre danskernes adfærd i forhold til at smide affald*. Med afsæt i denne strategi og på baggrund af ovenstående indikationer af, at affald i de danske skove er et stort – og måske stigende problem – ønsker organisationen at sætte fokus på området.

Hold Danmark Rent har flere projekter på tegnebrættet, der sætter fokus på, hvordan danskerne opfører sig i de danske skove. Blandt andet en virtuel kampagne og en indsats rettet mod skoleelever. Derudover ønsker organisationen at koble sig på Skovens Dag 2010 ved eksempelvis at tilbyde oplevelsesdage for befolkningen.

Med henblik på at undersøge problemets omfang, skabe et fundament for at sætte fokus på problemet – og få eventuelle sponsorer til projekterne – har Hold Danmark Rent gennemført to undersøgelser:

Dels en undersøgelse af danskernes holdning til affald i skoven. Dels en undersøgelse af skovejernes vurdering af problemets omfang.

Denne rapport præsenterer resultaterne af de to undersøgelser.

2. Danskernes holdninger og handlinger i forhold til affald i skoven

Hold Danmark Rent har ønsket at undersøge danskernes holdning til henkastet affald i skoven. Undersøgelsen er gennemført som en Omnibus Express-undersøgelse hos YouGov Zapera – læs mere om kvalificering af undersøgelsen i afsnit 3.1. og 3.2.

Dette er sket med henblik på at få et solidt og repræsentativt grundlag at basere konklusioner på. Og ud fra den betragtning, at det er typen af holdning og handling samt eventuelle forskelle mellem generationer og geografi, der er interessant – og ikke så meget de mere personlige svar på åbne hv-spørgsmål, der ofte ligger til grund for de kvalitative og mindre omfangsrige undersøgelser.

Resultaterne fra de enkelte spørgsmål er behandlet i afsnit 3.3.-3.8 – en samlet oversigt over undersøgelsens spørgsmål kan ses i bilag 1.

2.1. Interviewperiode & dataindsamlingsmetode:

Undersøgelsen er gennemført i perioden 27. – 30. august 2009 via internettet med udgangspunkt i YouGov Zaperas Danmarkspanel.

Der er over 130.000 medlemmer af YouGov Zaperas paneler i de nordiske lande samt Estland og Polen. YouGov Zaperas paneler er rekrutteret ved hjælp af mange forskellige metoder. Blandt de rekrutteringsmetoder, der anvendes, kan nævnes: annoncer i dagblade og magasiner, direkte telefonisk rekruttering, spots i lokalradioer, rekruttering fra eksisterende databaser, bannerannoncer på internettet, rekruttering gennem anbefaling fra eksisterende medlemmer.

Ved at vælge mange forskellige kilder og metoder reduceres den potentielle risiko for skævvridning af panelernes sammensætning og forøger sandsynligheden for, at panelernes medlemmer udgøres af mange forskellige slags danskere med internetadgang.

2.2. Målgruppe & screening:

I undersøgelsen af danskernes holdning til at smide affald er der inkluderet respondentinformation, nærmere præciseret køn, alder og geografi.

Undersøgelsen er gennemført blandt et repræsentativt udsnit af den danske befolkning i alderen 15 til 64 år.

Der er i alt udsendt 2.907 invitationer via e-mail til personer, der opfylder disse krav i YouGov Zaperas Danmarkspanel. Deltagerne er udvalgt således, at de udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning med udgangspunkt i målgruppen.

I alt er der gennemført 1.006 interview.

Læs mere om materialets sammensætning i bilag 2.

2.3. Synes du, at der ligger meget affald og flyder i de danske skove?

62 % af de adspurgte synes, at der ligger meget affald og flyder i de danske skove, mens 23 % ikke synes, det er tilfældet. 8 % har ikke svaret, da de aldrig kommer i skoven, mens 6 % har svaret "ved ikke".

Det er særligt den ældre del af befolkningen, der synes, at der ligger meget affald i de danske skove. Således svarer 65 % i aldersgruppen 45-54 år og 70 % i aldersgruppen 55-64 år ja. Til gengæld svarer kun 50 % af de 15-24-årige ja til spørgsmålet. Denne forskel peger på generationsforskelle, hvad angår i definitionen af "meget affald".

Der er ingen forskelle i forhold til hhv. køn og geografi, der er værd at bemærke.

2.4. Synes du, at det er et problem, når folk smider affald i skoven?

98 % af befolkningen betragter det som et problem, når folk smider affald i skoven. Her er generationsforskellen, som blev nævnt ovenfor, visket mere ud, idet 96 % af de 15-24-årige svarer ja, ligesom 99 % af de 45-54-årige og 98 % af de 55-64-årige gør.

Heller ikke her er der forskelle i forhold til køn og geografi at bemærke.

2.5. Hvorfor er det et problem, når folk smider affald i skoven?

Respondenterne havde mulighed for at svare følgende:

- Det er grimt at se på
- Det er til fare for dyr
- Det får andre til også at sløse med affaldet
- Det ødelægger plantelivet
- Det kan være til fare for fx børn
- Anden årsag

Svarprocenter til de respektive begrundelser samt eventuelle forskelle mellem landsdele eller aldersgrupper er beskrevet nedenfor.

Svarene vil med fordel kunne anvendes i forhold til udvikling af budskaber til en eventuel indsats for at minimere mængden af henkastet affald i skoven.

2.5.1. *Grimt at se på*

Samlet set synes flest, at det er et problem, fordi det er grimt at se på – 85 % har givet udtryk for det. Der er ikke nogen forskelle at spore mellem generationer – til gengæld synes lidt flere på Sjælland, at henkastet affald i skoven er et problem, fordi det er grimt at se på.

At respondenterne først og fremmest betragter det som et problem ud fra et æstetisk synspunkt kan skyldes, at mange ikke er bevidste om, hvordan affald kan skade dyr, planter og mennesker.

Et andet bud er, at det kan være et signal om, at det er svært at skabe adfærdsændringer, fordi mange betragter henkastet affald som et spørgsmål om oprydning og ikke om den egentlige henkastning.

2.5.2. *Til fare for dyr*

80 % betragter henkastet affald i skoven som et problem, fordi det er til fare for dyr. Også her svarer lidt flere sjællændere end respondenter fra de øvrige landsdele.

Hvad angår generationsforskelle, er der flest i aldersgrupperne 25-34 år (83 %) og 35-44 år (82 %).

2.5.3. *Får andre til at sløse*

73 % betragter det som et problem, fordi det får andre til at sløse med affaldet. Der er ingen geografiske forskelle at bemærke.

Til gengæld synes hele 79 % blandt de 35-44-årige og 75 % blandt de 45-54-årige, at det er en vigtig begrundelse, mens det kun er tilfældet for 67 % af de 15-24-årige.

2.5.4. *Det ødelægger plantelivet*

61 % svarer, at det er et problem, fordi det ødelægger plantelivet. Særligt de yngre mener, at det er en vigtig pointe – 78 % af de 15-24-årige svarer ja, mens det kun er tilfældet for 48 % af de 45-54-årige og 49 % af de 55-64-årige.

Det skal også bemærkes, at der ved denne årsag er stor forskel på svarene fra hhv. mænd og kvinder, idet 66 % kvinder, men kun 56 % mænd svarer ja.

Årsagen har desuden lidt større opmærksomhed i Hovedstaden end i resten af landet.

2.5.5. *Det kan være til fare for fx børn*

31 % synes, at henkastet affald i skoven er et problem, fordi det kan være til fare for børn. Her svarer 35 % af de 25-34-årige ja, hvilket er lidt flere end i de øvrige aldersgrupper – dette hænger givetvis sammen med, at der er flest småbørnsforældre i denne aldersgruppe.

Årsagen får noget større opmærksomhed på Sjælland end i resten af landet – således svarer 40 % på Sjælland ja, mens det kun er tilfældet for 23 % i Nordjylland og 24 % i Syddanmark.

2.5.6. Anden årsag

10 % svarer "anden årsag".

2.6. Smider du selv affald i skoven?

93 % af de adspurgte svarer "nej, aldrig", når de bliver spurgt, om de selv smider affald i skoven. 4 % svarer, at de aldrig er i skoven, mens kun 2 % svarer "ja, nogle gange".

Der er flest blandt de 15-24-årige, der svarer, at de nogle gange smider affald i skoven. Her er andelen 4 %, mens den er 1-2 % for de øvrige aldersgrupper. Dette kan være udtryk for, at de yngre oftere smider affald end de ældre, men det kan også være udtryk for, at de er mere ærlige.

Derudover kan det bemærkes, at ingen på Sjælland svarer "ja, nogle gange", mens det er tilfældet for 2-3 % i de øvrige regioner.

Eftersom kun 2 %, hvilket svarer til 22 personer, indrømmer, at de nogle gange smider affald i skoven, er det svært at konkludere noget signifikant. Afsnit 3.7. og 3.8. bør læses med denne pointe in mente.

Det lave tal er dog forventeligt; dette var således en af grundene til, at der i forbindelse med udarbejdelse af rapporten "Henkastet affald – strategi og værktøjer" i 2007 blev gennemført feltstudier.

2.7. Hvilke af følgende typer affald har du smidt i skoven?

Ved dette spørgsmål er basen, dvs. den andel, der har fået stillet spørgsmålet, blevet reduceret til 22 personer – hvilket svarer til de 2 %, der oplyste, at de nogle gange smider affald.

Respondenterne har kunnet afkrydse en række forskellige affaldstyper – disse er nævnt nedenfor inkl. svarprocenter:

- Æbleskrog – 86 %
- Ispinde – 60 %
- Cigaretskodder – 36 %
- Mademballage – 33 %
- Dåser – 23 %
- Haveaffald og andre større aflæsninger – 14 %
- Engangsgrill – 8 %
- Flasker – 8 %
- Andet – 4 %
- Ved ikke – 6 %

Som det fremgår af ovenstående tal, er det primært de mere "uskyldige" affaldstyper, som respondenterne står ved – primært æbleskrog og ispinde.

Færre end 8 ud af en base på 1.006 svarer altså, at de har smidt eksempelvis ispapir, cigaretskodder eller en tom dåse fra en sodavand i skoven.

2.8. Hvorfor smider du affald i skoven?

De 22 respondenter, der har oplyst, at de nogle gange smider affald i skoven, blev efterfølgende spurgt om årsagen til, at de gør det. Svarmuligheder og svarandele er gengivet nedenfor:

- Fordi der mangler skraldespande – 72 %
- Fordi det er nemmere end at tage affaldet andre steder hen – 41 %
- Fordi alle andre gør det – 18 %
- Fordi der er folk ansat i skoven til at holde den ren – 8 %
- Anden årsag – 12 %
- Ved ikke – 6 %

Den primære grund til, at folk smider affald i skoven, er, at der mangler skraldespande. Særligt de unge bruger denne begrundelse – 82 %.

41 % begrundet det med, at det er nemmere end at tage affaldet andre steder hen. Det er især de 45-54-årige, 48 %, der svarer således.

Endvidere kan det bemærkes, at flere mænd end kvinder hælder til skraldespandsbegrundelsen, ligesom det er tilfældet for respondenter i Hovedstaden. Omvendt foretrækker kvinderne det er nemmere-begrundelsen.

Grundet udsving i de mellemliggende aldersgrupper og den begrænsede base på 22 personer, er det dog ikke til at konkludere noget generelt herpå.

3. Skovejerne og skovridernes erfaringer med affald i skoven

Hold Danmark Rent har ønsket at undersøge skovejernes vurdering af, hvor stort problemet med affald i de danske skove er.

Operate har gennemført undersøgelsen i perioden fra den 24. august til den 2. september 2009. Spørgsmålene er udsendt via e-mail.

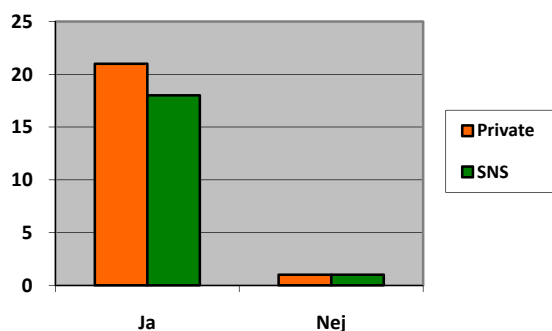
Både Skovforeningen og Skov- og Naturstyrelsen har ydet assistance undervejs.

Dels har Skovforeningen været med til at kvalitetssikre Hold Danmark Rents spørgsmål til skovejerne. Spørgeskemaet kan ses i bilag 3.

Dels har såvel Skovforeningen som Skov- og Naturstyrelsen leveret kontaktoplysninger på skovejere, der ville være relevante at indhente information fra – og som kunne være med til at sikre en geografisk spredning. Skov- og Naturstyrelsen har desuden stået for udsendelse af spørgeskemaet til egne enheder.

Bilag 4 indeholder en liste over de private skovejere, der har deltaget i undersøgelsen, mens bilag 5 er en oversigt over de Skov- og Naturstyrelsen-enheder, der har deltaget.

3.1. Oplever du et problem med affald i din skov?

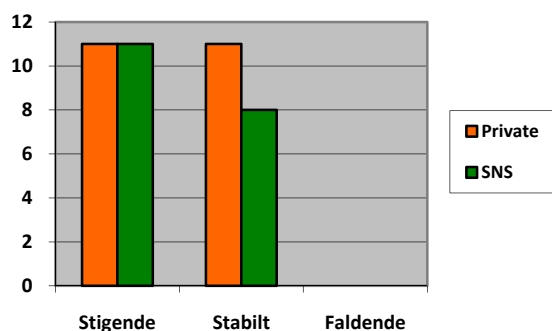

21 af de private skovejere svarer, at de oplever et problem med affald i deres skov, mens blot en enkelt svarer nej.

Samme tendens gør sig gældende i svarene fra Skov- og Naturstyrelsen, hvor 18 oplever et problem – to tilføjer dog, at det ikke er voldsomt/stort. Kun en enkelt oplever ikke problemer med affald i skoven.

Der er således ingen forskelle at bemærke mellem private skovejere og Skov- og Naturstyrelsens folk.

3.2. Er problemet stigende, faldende eller stabilt?

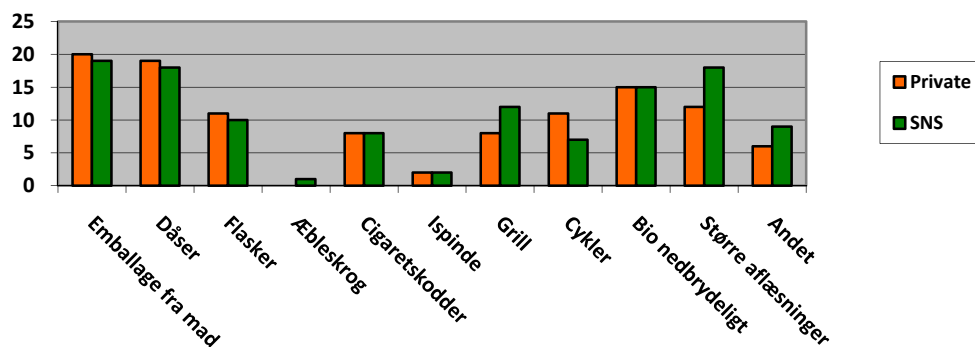

11 private skovejere – dvs. halvdelen af de adspurgte – mener, at problemet med affald i skoven er stigende. Den anden halvdel, ligeledes 11, betragter problemet som stabilt.

Også blandt Skov- og Naturstyrelsens folk mener 11, at problemet er stigende. Heraf tilføjer en, at det blot er svagt stigende, mens to tilføjer, at det primært er stigende i forhold til tyske dåser. Otte respondenter oplever problemet som stabilt.

Heller ikke her er der væsentlige forskelle mellem de private skovejere og Skov- og Naturstyrelsen. Dog betragter en lidt større andel af Skov- og Naturstyrelsens folk problemet som stigende.

3.3. Hvilke affaldstyper kæmper I med?

Emballage fra mad og drikke, tomme dåser, biologisk nedbrydeligt affald samt større aflæsninger er de affaldstyper, som flest af de adspurgte kæmper med. Nedenfor er svarene til de enkelte affaldstyper uddybet.

Der er bemærket forskelle i svarene fra hhv. private skovejere og Skov- og Naturstyrelsens folk de steder, hvor der er en synlig forskel.

3.3.1. *Emballage fra mad og drikke*

Emballage fra mad og drikke er den affaldstype, som flest respondenter kæmper med. 20 private skovejere og 19 af Skov- og Naturstyrelsens folk har således afkrydset denne affaldstype – i procenter udgør disse tal 91 % private skovejere og 100 % af de adspurgte fra Skov- og Naturstyrelsen.

2 en af de private skovejere og 2 fra Skov- og Naturstyrelsen tilføjer, at der især er ”fastfood-emballage, fx fra McDonald’s og pizzerier” overalt.

Desuden bemærker en af de private skovejere, at emballage fra mad og drikke er et særligt stort problem.

3.3.2. *Tomme dåser*

Begge respondentgrupper kæmper ligeledes meget med tomme dåser. Her er tallene 19 private skovejere og 18 af Skov- og Naturstyrelsens folk.

En af Skov- og Naturstyrelsens respondenter bemærker, at det særligt er et problem på strandnære arealer, mens en anden bemærker, at det især er i tilknytning til publikumspladser.

3.3.3. *Tomme flasker*

Omkring halvdelen af de adspurgte kæmper med tomme flasker; 11 private skovejere og 10 fra Skov- og Naturstyrelsen har afkrydset denne affaldstype.

3.3.4. *Æbleskrog og lign.*

Kun en enkelt af de adspurgte mener, at affaldstypen æbleskrog udgør et problem.

3.3.5. *Cigaretskodder*

8 private skovejere og 8 af Skov- og Naturstyrelsens folk kæmper med cigaretskodder.

3.3.6. *Ispinde*

Kun få af de adspurgte har et problem med ispinde i skoven; hhv. 2 private skovejere og 2 af Skov- og Naturstyrelsens folk.

3.3.7. Engangsgrill

Skov- og Naturstyrelsens folk kæmper tilsyneladende lidt mere med engangsgriller end de private skovejere. I hvert fald har 12 af de adspurgte fra Skov- og Naturstyrelsen afkrydset denne affaldstype, mens det kun er tilfældet for 8 af de private skovejere.

3.3.8. Gamle cykler og lign.

Til gengæld kæmper de private skovejere tilsyneladende mere med cykler end Skov- og Naturstyrelsens skovridere/-fogeder. Svarene fordeler sig med hhv. 11 private skovejere og 7 af Skov- og Naturstyrelsens respondenter.

3.3.9. Biologisk nedbrydeligt affald (haveaffald)

15 private skovejere og 15 af Skov- og Naturstyrelsens respondenter kæmper med biologisk nedbrydeligt affald i skoven. Biologisk nedbrydeligt affald, herunder haveaffald, er således en af de affaldstyper, som de adspurgte kæmper mest med.

En enkelt fra Skov- og Naturstyrelsen bemærker, at det mest er haveaffald fra skovens naboer, de kæmper med.

3.3.10. Større aflæsninger

12 private skovejere og 18 af Skov- og Naturstyrelsens folk kæmper med større aflæsninger – fx plast, metal og byggeaffald – i skovene. Affaldstypen er dermed et markant større problem i Skov- og Naturstyrelsens skove end i de private.

3.3.11. Andet

6 private skovejere og 9 skovridere/-fogeder fra Skov- og Naturstyrelsen har svaret, at de kæmper med andre affaldstyper end de nævnte. Respondenterne blev bedt om at uddybe, hvilke affaldstyper der er tale om – svarene er listet nedenfor:

Mange af de nævnte affaldstyper er enkeltstående tilfælde, som man ikke kan udlede ret meget af, men som givetvis primært er et problem i et mindre afgrænset område, eller som er present i bevidstheden.

Enkelte affaldstyper går dog igen blandt de adspurgte. Henstillede, skrællede, stjålne eller afbrændte biler er uden sammenligning det største problem, hvad angår "andet affald" i skovene. Også slagteriaffald nævnes af omkring 10 % af de adspurgte.

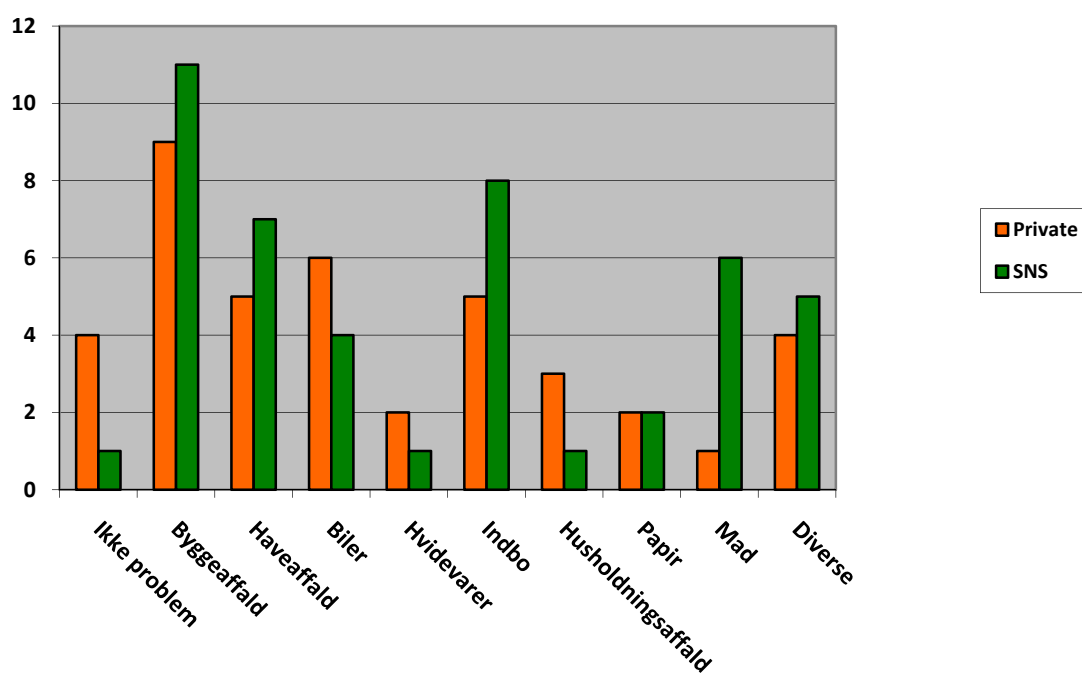
Eksempler på "andet affald"	Privat	SNS	I alt
Henstillede / skrællede biler, knallerter, bildele og trailere (evt. skrot/afbrændte)	5	6	11
Slagteriaffald / hjemmeslagtninger	3	1	4
Hvidevarer	2	1	3
Møbler, tæpper, gamle senge og lignende	2		2
Bleer	2		2
Opløste frostvarer fra fryserne	1	1	2
Elektronik, fx gamle computere	1	1	2
Udgåede (datomæssigt) varer fra kiosker, fx mejerivarer	1		1
Dagrenovation	1		1
Sorte plasticsække (da de afvises på kommunal modtagerplads)	1		1
Batterier	1		1
Andet skrællede tyvegods (end biler)		1	1
Betonfliser		1	1
Isoleringer fra kabelskrot		1	1

3.4. Hvilken karakter har affaldet i de store aflæsninger?

Hold Danmark Rent har ønsket at undersøge, hvorvidt større aflæsninger udgør et særligt problem – og hvad de i så fald består af. Der er ligeledes blevet spurgt ind til problemets udvikling over tid samt formodninger om, hvem der står bag aflæsningerne.

3.4.1. Hvilken affaldstype består aflæsningerne typisk af?

12 private skovejere og 18 af Skov- og Naturstyrelsens folk kæmper som nævnt i afsnit 4.3.10. med større aflæsninger i skovene. Med undtagelse af 4 private skovejere og 1 enkelt fra Skov- og Naturstyrelsen har alle dog valgt at svare på, hvad de større aflæsninger består af, når de er der.

Byggeaffald er den affaldstype, der nævnes flest gange i undersøgelsen. Næsten halvdelen af alle adspurgte, 9 private skovejere og 11 fra Skov- og Naturstyrelsen, oplever problemer med større aflæsninger af byggeaffald.

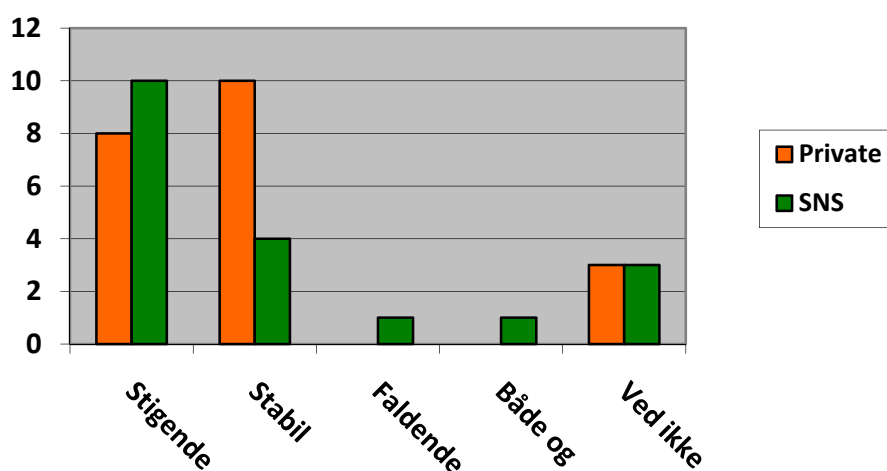
Dernæst følger affaldstypen "indbo" med hhv. 5 private skovejere og 8 af Skov- og Naturstyrelsens folk. Indbo dækker over de ting, som folk smider ud, når de rydder op eller skal flytte, eksempelvis møbler, tæpper og porcelæn.

En del respondenter – 5 private skovejere og 7 fra Skov- og Naturstyrelsen – finder også større aflæsninger med haveaffald.

Herefter følger større aflæsninger med biler, mad og diverse. Mad er uddybet som slagteriaffald, råddet fryserindhold, forældede butiksvarer og fiskeaffald. Diverse dækker bl.a. over metalskråt og sorte sække med blandet indhold.

Og endelig affaldstyperne husholdningsaffald, papir og hvidevarer.

3.4.2. Hvordan har udviklingen i de store aflæsninger været?

10 private skovejere oplever udviklingen i de store aflæsninger som stabil, mens 8 mener, at den er stigende. En uddyber svaret med, at der ikke er større mængder ved hver aflæsning, men at det sker oftere, hvilket øger den samlede mængde. En anden uddyber svaret med, at det især er stigende for byggeaffald, mens en tredje oplyser, at det er stigende for skrotbiler. Endelig uddyber en fjerde med, at det har været stigende fra 2003.

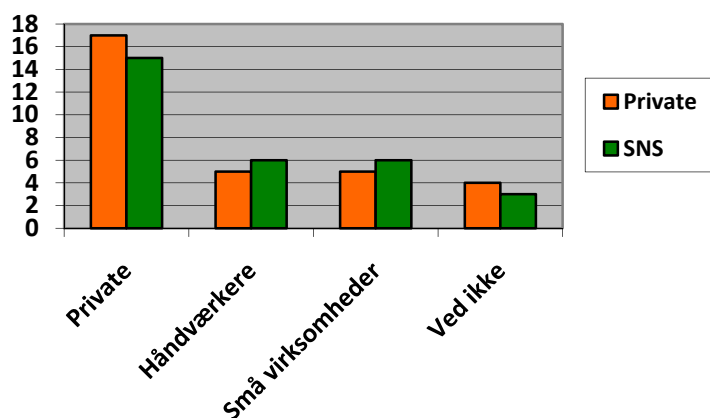
Der er større variation i svarene fra Skov- og Naturstyrelsens respondenter. 10 oplever udviklingen som stigende, fire oplever den som stabil, 1 oplever den som faldende, mens 1 oplever den som både-og.

Blandt de, der oplever udviklingen som stigende, uddyber en med, at det steg, da byggeboommet var på sit højeste, mens en anden henviser til højkonjunktoren. En tredje nævner, at især antallet af udbrændte biler er stigende – og en fjerde fortæller, at det er stigende i nærheden af befolkningskoncentrationer.

En lignende tendens gør sig gældende i både og-svaret, hvor der uddybes med, at udviklingen er svagt faldende på arealer langt fra bynære områder, mens den derimod er stigende i de bynære skove.

3.4.3. Har du nogen idé om, hvem der især står bag de store aflæsninger?

En stor del af respondenterne gav et bud på, hvem der står bag de store aflæsninger. Svarene kan ses i nedenstående diagram:

3.4.4. Private læsser af

Såvel private skovejere som Skov- og Naturstyrelsens respondenter tror, at det først og fremmest er private borgere, der læsser affaldet af. Opgjort i tal nævner 17 private skovejere og 15 fra Skov- og Naturstyrelsen, at private borgere læsser af.

Flere tilføjer, at det er private, fx haveejere og sommerhusgæster, der ikke gider at køre til den kommunale modtagerplads. Andre uddyber med, at det er private gør det selv-folk / sommerhusejere, der læsser af, når genbrugspladsen har lukket.

Derudover er der to enkeltstående kommentarer: En peger på, at det er lejere, der flytter. En anden fortæller, at forskellige tøjbutikker har afleveret nyt tøj, som de ikke har kunnet sælge, til tøjcontainere – og at containerne er blevet tømt af ”lyssky” personer, hvorefter resterne (mange store affaldssække) er blevet smidt i skoven.

3.4.5. Håndværkere læsser af

11 respondenter – 5 private skovejere og 6 fra Skov- og Naturstyrelsen – gætter på, at håndværkere også læsser affald af. Flere tilføjer, at der ofte er tale om sorte eller udenlandske håndværkere – en konkretiserer med, at det gerne sker om søndagen.

3.4.6. Små virksomheder læsser af

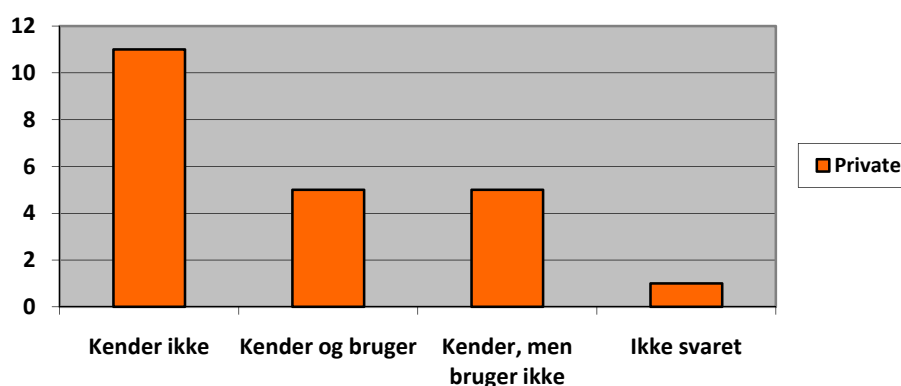
Samme svarfordeling – 5 private skovejere og 6 fra Skov- og Naturstyrelsen – tror, at små virksomheder ligeledes læsser af. Enkelte kommer med konkrete bud; en ulovlig bilmekaniker, vognmænd og småhandlende.

En af de respondenter, der nævner alle tre grupper, bemærker, at han ved det fra politiets opklaringer, men at der ham bekendt ikke er givet bøder for aflæsninger.

3.5. Kender du til Skov- og Naturstyrelsens ordning – og bruger du den?

Der blev i undersøgelsen spurgt til, hvorvidt de private skovejere kender den ordning, som Skov- og Naturstyrelsen har om, at man kan sende regningen for bortkørslen til dem og få udgifterne refunderet (bortset fra en selvrisko på kr. 1.000).

Svarene kan ses i nedenstående diagram. Som det fremgår, undlod en enkelt at svare på dette spørgsmål – de øvrige svar er uddybet efter diagrammet.

3.5.1. *Kender ikke ordningen*

Halvdelen af de private skovejere, dvs. 11 respondenter, kender ikke Skov- og Naturstyrelsens ordning.

En af dem, der ikke kender ordningen, tilføjer, at store aflæsninger kun er et mindre problem, mens en anden tilføjer, at det typisk koster under kr. 1.000.

Flere tilføjer "desværre" i forbindelse med, at de ikke kender ordningen – en enkelt kalder den en "velbevaret hemmelighed".

3.5.2. *Kender og bruger ordningen*

10 respondenter svarede, at de kender ordningen. Halvdelen af disse bruger ordningen.

En bemærker, at ordningen bruges ved hærværk, mens en anden fortæller, at den er brugt et par gange over de seneste ti år.

To bruger den, men understreger, at ordningen ikke er nem at bruge i praksis. Den ene bemærker, at de har brugt ordningen et par gange over de seneste fem-seks år, men at det er meget besværligt og bureaukratisk. De vil derfor kun bruge den ved store/dyre hændelser fremover.

Endelig bemærker en enkelt, der bruger ordningen et par gange årligt, at de kr. 1.000 ikke er en selvrisko, men en bundgrænse for at søge udgiften dækket.

3.5.3. Kender ordningen, men bruger den ikke

Den anden halvdel af dem, der kender ordningen, dvs. de øvrige 5, bruger ikke ordningen.

En enkelt begrundet det med, at de heldigvis kun har småaffald. To begrundet det med selvriskoen og papirarbejdet.

Endelig begrundet to det med, at ordningen ikke dækker, hvis der er kørt ulovligt i bil ind i skoven, eller hvis aflæsningen er langs offentlig vej, hvilket det som regel altid er hos de to skovejere.

3.5.4. Skov- og Naturstyrelsens svar

Der blev i e-mailen til Skov- og Naturstyrelsens folk bemærket, at spørgsmålene også var udsendt til private skovejere, hvorfor de ikke skulle besvare spørgsmål 5, der handler om respondenternes kendskab til Skov- og Naturstyrelsens ordning.

Alligevel valgte fire at svare eller kommentere på spørgsmålet. Svarene er gengivet nedenfor:

- Nej, vi prøver at finde synderen (via breve, fakturaer og lign.) og sende dem en regning direkte.
- Kender ikke ordningen.
- Kender ikke ordningen.
- Ja kender ordningen. Bruger den ikke – den er vel tiltænkt de private skove.

3.6. Er der mere, du vil sige?

Respondenterne fik i undersøgelsen mulighed for at dele en kommentar, god idé, erfaring eller andet. Det benyttede 14 private skovejere og 17 respondenter fra Skov- og Naturstyrelsen sig af.

Kommentarerne er listet nedenfor, hvor de desuden er forsøgt samlet under en række tematiske overskrifter. Det er i parentes efter kommentaren bemærket, om den stammer fra en private skovejere eller Skov- og Naturstyrelsens respondenter – dog er der ikke umiddelbart forskelle at bemærke i kommentarerne fra de to adspurgte grupper.

3.6.1. Genbrugspladser

Flere respondenter understreger, at genbrugspladseres åbningstider, placering, priser mv. har stor betydning for, om folk læsser affald af i skovene:

- Jo længere væk, man lægger genbrugspladser, eller jo mere, man besværliggør folks muligheder for at aflevere forskelligt affald (fx bleer, som skal i dagrenovation), des mere ender i skoven. (*privat*)

- Længere åbningstider og gratis aflæsning på genbrugspladserne hjælper på traileraflæsninger. Og måske er der brug for oplysning om henkastning. Skraldespande tages kun som et udtryk for, at nogen vil fjerne det. *(privat)*
- Jo længere åbningstider på genbrugsstationer / containerpladser, jo mindre affald (fx Vejle). *(privat)*
- Følgende forhold har lokalt betydet en stigning i affaldsmængden: 1) Vægtafregning på husholdningsaffald, 2) Harmoniseringen efter kommunalreformen har betydet længere til genbrugspladserne med åbent i kortere perioder og nogle steder ikke i weekenden, 3) Mange steder er der adgangskontrol på genbrugspladserne, så man skal være bosiddende i den pågældende kommune for at komme af med affald; så hvis man hjælper til med oprydning i en "fremmed" kommune eller er småhåndværker, så kan man ikke komme af med affald, uden at man sikrer sig sygesikringskort m.m. fra en, der bor i kommunen. *(SNS)*
- Problemet med affald har været der alle årene, men det stiger hver gang, at kommunale genbrugspladser enten reducerer åbningstiden eller reducerer i antallet af genbrugspladser. Dåseproblematikken er voldsom. *(SNS)*
- Lempelse af aflæsningsvilkårene på de kommunale modtagepladser kan tydeligt aflæses på de uønskede aflæsninger i naturen. *(SNS)*

3.6.2. *Politi og bøder*

Flere respondenter peger på, at politiet ikke bidrager væsentligt for at komme problemet til livs:

- Vi har enkelte gange kunnet bevise, hvem affaldskasterne var, men politiet har ikke tid, og hvis det lykkes, er bøderne for små. *(privat)*
- Der er store problemer med at løfte bevisbyrden ved affaldsaflæsninger. Selv om der er navne repræsenteret på breve eller andet, så er vores erfaring, at politiet må frafalde evt. tiltale, hvis den pågældende nægter. *(SNS)*
- Svendborg Kommunes afvisning af alle sorte poser er et problem, Politiets manglende ressourcer til opklaring af sagerne er ligeledes et stort problem. Autoophuggerens dele har vi modtaget gennem de sidste 5 år med jævne mellemrum, uden at politiet har fundet synderen, og affald fra flyttelæs blev der tidligere gjort en del ved, men ikke mere. Fondens arbejde glæder mig. *(privat)*

3.6.3. *Ændring af adfærd og holdning*

En række respondenter peger på vigtigheden af en holdningsændring. Enkelte peger på, at børn og unge udgør særlige problemer – og dermed er en særlig vigtig målgruppe.

- Problemet er ikke til at løse – det kræver for store ressourcer. Dog kan en holdningsændring samt større bøder kombineret med stikkeri hjælpe. *(privat)*
- Det handler om at ændre adfærd og kultur hos en lille del. *(privat)*

- Der er mange lejrskoler på Bornholm. Vi har en opfattelse af, at børnene i stigende omfang smider alt muligt i naturen. Folkeskolelærere er derfor et rigtig vigtigt indsatsområde. *(SNS)*
- Vi kan se, at unge mennesker holder små fester på de bynære bålpladser og efterlader alt deres affald. Den almindelige forståelse for, at man rydder op efter sig og fjerner sit eget affald, er blevet mindre med årene. *(SNS)*
- Skov- og Naturstyrelsens Hovedstadsenhed bemærker, at de oplever et stigende problem med store mængder affald i forbindelse med de lokale skolers rusfester, sidste skoledage mv. – især tomme dåser og flasker. *(SNS)*
- Jeg har haft gavn af at melde affald til politiet (såfremt jeg har kendskab til "ejeren"). Endvidere tager jeg også billeder af det affald, jeg finder – det er altid godt med dokumentation. Derudover er rasteplasser eller holdemuligheder i det hele taget et onde, for det er her, de større mængder affald bliver læsset af. Ellers kan folks moral undre en. Der er jo kommunale genbrugspladser, hvor man godt kan komme af med de affaldstyper, vi finder, og i Nyborg Kommune betales det via skattebilletten, så folk afkræves ikke engang penge, når de kommer med affald, og man bliver heller ikke afkrævet at skulle vise tilhørsforhold til kommunen på genbrugspladserne. Spørgsmålet er, om det er, fordi genbrugspladsen ikke lige har åbent på det tidspunkt, hvor folk skal af med deres affald, eller om de ikke kender til genbrugspladsernes eksistens, men det sidste tvivler jeg nu stærkt på. Det er såmænd nok bare den generelle holdning, det er galt med. Danskerne er ganske enkelt nogle svin, og det offentlige rum flyder med affald. Affald er et stigende og ofte overset problem, så jeg hilser "Hold Danmark Rent" meget velkommen. At få affald på dagsordenen er ikke let. For eksempel sidder jeg i "Det Grønne Råd" i Nyborg Kommune og har fået kommunen til at melde sig ind i Fonden, men alligevel figurerer et så væsentligt emne som affald så godt som ikke i Nyborgs nyligt udkomne kommuneplan. Det er både beskæmmende og sørgeligt. Jeg mener, at "Hold Danmark Rent" kunne have gavn af at få råbt lokalpolitikere og embedsmændene op. Jeg håber, I kan få gavn af mine kommentarer - de giver nok meget godt udtryk for den frustration, man som skovejer ligger inde med. *(privat)*

3.6.4. **Ansvar for oprydning**

Enkelte respondenter langer ud efter fastfood-kæder, slikproducenter og lignende eller kommunerne, hvad angår ansvaret for oprydning i naturen.

- Hvad med at opsamle affald langs vejene og lade bryggerierne, McDonald's, slikproducenterne og de andre bidragsydere betale ift. den leverede mængde. Subsidiært kunne leverandørerne betale for de nødvendige oplysningskampagner. *(privat)*
- Kommunerne burde rydde bedre op langs vejene, så grøftekanterne ikke ligner et sted, hvor man bare kaster affald. Når de slår rabatterne, burde der blive samlet affald inden knusningen - det ser ikke godt ud med knust plastik osv. I stedet for brand- og hærværksordningen burde man kunne ringe til kommunen, som så hentede aflæsningerne. *(privat)*

3.6.5. P-pladser, rastepladser og skraldespande/-stativer

En stor del af respondenterne peger på, at problemet med henkastet affald og aflæsninger af større omfang er størst på parkerings- og rastepladser. Heriblandt peger flere på gode erfaringer med at fjerne affaldsstativer, da det nedsætter mængden af affald.

- Vi har opsat ca. 200 skraldespande på arealerne, især mange i Dyrehaven. Vi har fjernet alle skraldespande på de offentlige p-pladser rundt om arealerne. Vi anser det for fremmed affald og ikke affald fra skovgæster. Ofte var det store læs haveaffald, møbler, byggeaffald. Ved at fjerne skraldespandene på p-pladserne er problemet blevet væsentligt mindre. (SNS)
- En ændring i forhold til tidligere er, at nu bliver affaldet læsset af (tippet af) midt på skovvejen eller midt på skov-p-pladsen. (*privat*)
- Vi har to offentlige affaldssække stående langs vejen, der fører gennem vores skov. De er altid fyldte, så noget affald bliver dog anbragt rigtigt. Men det var måske en idé at få flere offentlige affaldsstativer sat op rundt omkring. (*privat*)
- Affaldet smides på og ved vores parkerings- og rastepladser. Det er meget begrænset, hvad der kastes af affald, når vi kommer væk fra p-pladser. På øvrige arealer er der typisk tale om flasker, dåser og madpapir. (SNS)
- 1) Kun lidt affald stammer fra egentlige naturbrugere. Men ved større p-pladser ved stranden er der "affaldspor" efter spisning. 2) Gennemgående veje er kilder til skrald, både fra biler og aflæsning. 3) Et særligt problem, hvor der er mange sommerhuse, er den manglende renovationsordning i vinterperioden – hvorefter beboerne ofte vælger at aflæsse sække ved vores skraldespande (med det resultat, at rævene spreder det). 4) Et nyt affaldsproblem er opstået ved pladser, hvor "campere" holder til. De bruger vores toiletter til tømning af toiletتانke, genopfyldning med vand, og så aflæsses vognens affald også lige. Der er behov for pladser til "campere". (SNS)
- Problemet med affald er størst på p-pladser langs de offentlige veje, og størst, hvor der i forvejen står affaldsstativer. Inde i skoven på grill-pladser – lejrpladser etc. – er der ingen væsentlige problemer med affald. (SNS)
- Det er jo ofte i forbindelse med p-pladser samt ved indkørsel til skovene, at aflæsningerne af affald finder sted. Vi har det seneste års tid haft nogle positive erfaringer med lysning af bevoksningerne omkring disse steder. Dette reducerer tilsyneladende antallet af aflæsninger. (SNS)
- Problemet med affald er stabilt over et kort åremål, men lokaliteten flytter. Tankevækkende at aflæsning af større samlede mængder affald i naturen ikke falder, når man i Odsherred har en af Danmarks bedste kommunale affaldsordninger med containerpladser, hvor affald kan afleveres alle ugens 7 dage i sommerhalvåret. Stigningen i mængden af spredt publikumsaffald tolkes som, at der kommer flere ud i naturen end tidligere – og nogle blot for at spise. Vi har de seneste år fjernet skraldestativer fra publikumspladser, ud fra den holdning at borgerne skal lære at tage det med hjem igen, som de har med ud i naturen. Det fungerer fint og frigiver ressourcer, som vi kan anvende bedre andre steder til gavn for vore skovgæster og naturen. (SNS)
- Strukturreform og rationalisering har vanskeliggjort aflevering via korrekte kanaler. Affald på p-pladser med borde/bænke og skraldestativer – og især hvis disse er ved gennemgående veje – er værst. Dette hænger formentlig sammen med unge "Brian-

typer”, der småfester. Generelt nedsættes affaldsmængden, hvis vi ikke selv har skraldestativer opsat. Lysåbne miljøer samt hurtig oprydning hjælper også på problemet. (SNS)

3.6.6. Diverse

Nedenfor er listet en række kommentarer af meget forskellig karakter:

- Svært problem. (*privat*)
- Antallet af efterladte – evt. udbrændte – biler er mindsket. Det hænger givetvis sammen med muligheden for skrottingspræmie. Slagteaffald og fryserindhold opleves flere gange årligt: Der er ikke mulighed for bortskaffelse lokalt; for at aflevere på destruktionsanstalt må der betales. De mange hjemmeslagtere på egnen mener nok, at de gør rævene en tjeneste. (SNS)
- Det er vigtigt at få ryddet op hurtigst muligt, ellers kommer der hurtigt meget mere affald. (SNS)
- En pantordning som i Tyskland ville afhjælpe problemet med dåser i naturen. De mest udbredte affaldstyper (dåser, pizza og McDonald’s) følger altid bestemte veje og ruter. Nedtagning af affaldsstativer på mindre p-pladser m.m. kan ofte afhjælpe problemet med affald, fordi et stativ ofte kan invitere til hensættelse af mere affald (“sommer-husfraflytningsposer”). Vi har med succes flere steder nedtaget sekundære affaldsstativer og kun bibeholdt dem på større bål-, skovlege- og lejrpladser. Det har fjernet problemet med hensat affald på pladser. (SNS)
- Stigende antal klager over hundelorte på Rømø Strand. (SNS)
- Dejligt at I tager initiativ til at gøre noget ved det. Det er fuldstændig uforståeligt og uacceptabelt. (*privat*)

Bilag 1: Spørgsmål danskerne

Omnibus Express uge 35

Operate

Version 1

DK2009-761

PB

Document2

Last printed: 1/17/2011 10:27:00 AM

Enkeltsvar

Sp.1 Synes du, at der ligger meget affald og flyder i de danske skove?

1. Ja
2. Nej
3. Er aldrig i skoven
4. Ved ikke

Enkeltsvar

Sp.2 Synes du, at det er et problem, når folk smider affald i skoven?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke

Flersvar – hvis Sp.2=1 – randomiser 1-5 – 7=SP

Sp.3 Hvorfor er det et problem, når folk smider affald i skoven?

1. Det er til fare for dyr
2. Det ødelægger plantelivet
3. Det kan være til fare for fx børn
4. Det er grimt at se på
5. Det får andre til også at sløse med affaldet
6. Anden årsag
7. Ved ikke

Enkeltsvar

Sp.4 Smider du selv affald, når du er i skoven?

1. Ja, ofte
2. Ja, nogle gange
3. Nej, aldrig
4. Er aldrig i skoven
5. Ved ikke

Flersvar – randomiser 1-8 – 10-11=SP – hvis Sp.4=1-2

Sp.5 Hvilke af følgende typer affald har du smidt i skoven?

1. Emballage fra mad og drikke
2. Tomme dåser
3. Tomme flasker
4. Æbleskrog og lignende
5. Cigaretskodder
6. Ispinde
7. Engangsgrill
8. Haveaffald eller andre større aflæsninger
9. Andet
10. Ved ikke

Flersvar – hvis Sp.4=1-2

Sp.6 Hvorfor smider du affaldet i skoven?

1. Fordi der mangler skraldespande
2. Fordi alle andre gør det
3. Fordi der er folk ansat i skoven til at holde den ren
4. Fordi det er nemmere end at tage affaldet andre steder hen
5. Anden årsag
6. Ved ikke

Bilag 2: Materialets sammensætning:

	Antal uvejet	Andel (%) uvejet	Antal vejet	Andel (%) vejet
Total	1006	1006	1006	1006
Køn				
• Kvinde	499	49.60%	498	49.52%
• Mand	507	50.40%	508	50.48%
Alder				
• 15-24 år	133	13.22%	169	16.83%
• 25-34 år	206	20.48%	202	20.12%
• 35-44 år	196	19.48%	228	22.68%
• 45-54 år	248	24.65%	205	20.36%
• 55-64 år	223	22.17%	201	20.00%
Geografi				
Hovedstaden	318	31.61%	310	30.79%
Sjælland	130	12.92%	148	14.75%
Syddanmark	216	21.47%	216	21.48%
Midtjylland	231	22.96%	226	22.48%
Nordjylland	111	11.03%	106	10.49%

Bilag 3: Spørgsmål til skovejere

Hold Danmark Rent: Undersøgelse om affald i skoven

1. Oplever du et problem med affald i din skov (sæt X)?
Ja:

Nej:

2. Er problemet stigende, faldende eller stabilt (sæt X)?
Stigende:

Faldende:

Stabilt:

3. Hvilke affaldstyper kæmper I med (sæt gerne flere X'er – og tilføj gerne evt. bemærkninger)?
 - Emballage fra mad og drikke
 - Tomme dåser
 - Tomme flasker
 - Æbleskrog og lign.
 - Cigarettskodder
 - Ispinde
 - Engangsgrill
 - Gamle cykler og lign.
 - Biologisk nedbrydeligt affald (haveaffald)
 - Større aflæsninger med fx plast, metal og byggeaffald
 - Andet (i så fald: hvad?)

4. Hvilken karakter har affaldet i de store aflæsninger?
 - Hvilken affaldstype består aflæsningerne typisk af?
 - Hvordan har udviklingen i de store aflæsninger været?
 - Har du nogen idé om, hvem der især står bag de store aflæsninger? (håndværkere, private, små virksomheder etc.)

5. Kender du til den ordning, som Skov- og Naturstyrelsen har om, at man kan sende regningen for bortkørslen til dem og få den refunderet (bortset fra en selvrisiko på kr. 1.000)?
 - Hvis ja: Bruger du ordningen? Bemærk gerne, hvor ofte du bruger den – eller hvorfor du ikke bruger den?

6. Er der mere, du vil sige (iagttagelser, idéer, formodninger)?

Bilag 4: Private skovejere

- 1) Peter Arnold Busck, Rye Nørskov
- 2) Marie Louise Friderichsen, Allingkloster Skov
- 3) Niels Peter Dalsgaard Jensen, Salten Langsø Skovadministration A/S
- 4) Poul Arne Madsen, St. Hjøllund Plantage A/S
- 5) Klaus Lindhardtzen, Skovdyrkerforeningen Østjylland
- 6) Torben Bille-Brahe, Fraugdegaard
- 7) Ulrik Bernhoft, Mullerup Skovdistrikt
- 8) Gregers Juel, Juelsberg Skovdistrikt
- 9) Christian Ahlefeldt, Hvidkilde Gods
- 10) Lene og Mogens Jacobsen, Ollerup Kohave
- 11) Leif Olsen, Krengerup skovdistrikt
- 12) Lars Hågen Lange, Ørbæklunde Gods
- 13) Leif Lauridsen, Ravnholt og Lykkesholm Skove
- 14) Rudolf Iuel, Lundsgård Skovdistrikt
- 15) Stig Bille Brahe, Rønningesøgård skovdistrikt
- 16) Steensgaard Skovdistrikt
- 17) Jens Kristian Poulsen, Stiftelsen Sorø Akademi
- 18) Christian Danneskiold Lassen, Holmegaard
- 19) Johan Scheel, Ryegaard
- 20) Bo Jung, Den Suhrske Stiftelse
- 21) Thyge Andersen, Thyge Andersen Skov- og Landskabsingeniørfirma
- 22) Lars L. Johansen, administrator for Danmarks Naturfond. Spørgeskemaet er udfyldt på baggrund af det generelle indtryk fra følgende skove: Højris Mølle skov i Himmerland - Langå egeskov - Jordløse Skov - Skovsgaard Gods og Longelse Bondegaardsskov på Langeland - Munks Banke ved Vordingborg - Døndalen, Helligdomsklipperne og Gryet på Bornholm.

Bilag 5: Skov- og Naturstyrelsens respondenter

- 1) Blåvandshuk
- 2) Bornholm
- 3) Fyn
- 4) Himmerland
- 5) Hovedstaden
- 6) Kronjylland
- 7) Midtjylland
- 8) Nordsjælland
- 9) Storstrøm
- 10) Søhøjlandet
- 11) Sønderjylland
- 12) Thy
- 13) Trekantsområdet
- 14) Vadehavet
- 15) Vendsyssel
- 16) Vestjylland
- 17) Vestsjælland
- 18) Øresund
- 19) Østsjælland